USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

12. ledna 2010 *

Ve věci C-497/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Amtsgericht Charlottenburg (Německo) ze dne 7. listopadu 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 17. listopadu 2008, v řízení

Amiraike Berlin GmbH

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), G. Arestis, J. Malenovský a T. von Danwitz, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

po vyslechnutí generálního advokáta,

* Jednací jazyk: němčina.

vydává toto

Usnesení

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 10 ES, 43 ES a 48 ES.

2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení o návrhu podaném Amiraike Berlin GmbH (dále jen „Amiraike“), společností založenou podle německého práva, kterým se tato společnost domáhá ustanovení likvidátora pro majetek Aero Campus Cottbus Ltd (dále jen „AeroCC“), společnosti založené podle anglického práva, který se nachází v Německu.

Právní rámec

Německé právo

3 Pod názvem „Skončení likvidace“ stanoví § 273 zákona o akciových společnostech (Aktiengesetz) ze dne 6. září 1965 (BGBl. 1965 I, s. 1086, dále jen „zákon o akciových společnostech“):

„1. Je-li skončena likvidace a sestaven závěrečný účet, musí likvidátor oznámit rejstříkovému soudu skončení likvidace. Společnost je třeba vymazat.

[…]

4. Je-li následně zjištěno, že jsou nezbytná další likvidační opatření, pak musí soud na návrh některého z účastníků opětovně ustanovit dosavadního či jiného likvidátora. […]

5. Proti rozhodnutím dle odstavců 2, 3 a 4 věta první jsou přípustné okamžité stížnosti.“

4 Podle § 145 zákona o nesporných řízeních (Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit) ze dne 17. května 1898 je Amtsgericht příslušný pro ustanovení likvidátora podle § 273 odst. 4 zákona o akciových společnostech.

5 Podle § 43 odst. 1 zákona uvádějícího občanský zákoník (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch) se věcná práva řídí právem státu, kde se daná věc nachází.

Anglické právo

6 Zákon o společnostech z roku 2006 (Companies Act 2006, dále jen „CA 2006“) ukládá společnostem s ručením omezeným povinnost předkládat roční účetní závěrku.

7 Článek 1000 CA 2006 stanoví:

„1. Pokud má rejstříkový soud důvod se domnívat, že společnost nevykonává činnost, může se jí dopisem otázat, zda činnost vykonává.

2. Pokud rejstříkový soud neobdrží do jednoho měsíce od odeslání dopisu žádnou odpověď, odešle do dvou týdnů po uplynutí uvedené lhůty jednoho měsíce doporučený dopis, který odkazuje na první dopis a uvádí, že (a) soud neobdržel odpověď, (b) pokud druhý dopis zůstane bez odpovědi do měsíce od jeho odeslání, bude v Gazette uveřejněno oznámení za účelem výmazu společnosti z rejstříku.

3. Pokud rejstříkový soud (a) obdrží odpověď uvádějící, že společnost nevykonává činnost nebo (b) neobdrží odpověď do měsíce po odeslání druhého dopisu, může v Gazette uveřejnit oznámení, které rovněž zašle poštou společnosti, ve kterém se uvádí, že po uplynutí třetího měsíce ode dne oznámení bude jméno společnosti, které se v něm uvádí, vymazáno z rejstříku a společnost bude zrušena, pokud nebude předložen důvod proti tomu.

4. Po uplynutí lhůty uvedené v oznámení může rejstříkový soud vymazat jméno společnosti z rejstříku, pokud společnost před uplynutím této lhůty neprokázala důvod proti tomu.

5. Rejstříkový soud uveřejní v Gazette oznámení, že jméno společnosti bylo vymazáno z rejstříku.

6. Společnost je zrušena uveřejněním oznámení v Gazette.

7. Nicméně (a) zachovává se odpovědnost všech ředitelů, členů představenstva a společníků a této odpovědnosti se lze dovolávat jako kdyby společnost nebyla zrušena, a (b) žádné ustanovení tohoto článku se nedotýká pravomoci soudu provést likvidaci společnosti, jejíž jméno bylo vymazáno z rejstříku."

8 Podle článku 1012 CA 2006:

„1. Pokud je společnost zrušena, považuje se všechen majetek společnosti, všechna práva, jichž je držitelem a majetek spravovaný pro ni třetími osobami v okamžiku jejího zrušení (včetně pronajatého majetku, ale nikoliv majetku spravovaného společností pro třetí osoby), za *bona vacantia* a

a) patří tedy koruně nebo Lancasterskému vévodství nebo nejprve (podle jednotlivého případu) vévodovi Cornwallskému a

b) byl platně nabyt a lze s ním nakládat stejně jako s ostatními *bona vacantia* připadajícími Koruně, Lancasterskému vévodství nebo vévodovi Cornwallskému.

[…]"

Věc v původním řízení a předběžná otázka

9 Věc v původním řízení se týká nesporného řízení, jehož předmětem je ustanovení „dodatečného“ likvidátora pro majetek společnosti AeroCC, který se nachází v Německu, tím, že se použije obdobně § 273 odst. 4 zákona o akciových společnostech, v souladu se zásadami německého práva ohledně zbytkové nebo odštěpené společnosti.

10 AeroCC byla vytvořena dne 8. dubna 2005 ve formě společnosti s ručením omezeným v Anglii a Walesu a byla zapsána do obchodního rejstříku v Cardiffu.

11 Společníci této společnosti poté nepředložili roční účetní závěrku ověřenou britským daňovým poradcem, jak to vyžaduje britské právo společností. Podle předkládajícího soudu byla AeroCC z tohoto důvodu v lednu 2008 vymazána z rejstříku společností, což mělo za následek, že její majetek připadl britské koruně.

12 AeroCC měla v Německu pouze kancelář. Disponuje nicméně v Německu různými aktivy, zejména v podobě obchodního podílu na společnosti občanského práva se sídlem v Berlíně, která zase vlastní v Německu nemovitosti a disponuje vícero nároky týkajícími se převodu pozemků v Německu, jakož i nároky týkajícími se náhrady škody.

13 Amiraike, většinová společnice AeroCC, předložila dne 16. června 2008 předkládajícímu soudu návrh na ustanovení „dodatečného“ likvidátora s cílem provést likvidaci majetku společnosti AeroCC nacházejícího se v Německu podle zásad zbytkové nebo odštěpené společnosti.

14 Podle předkládajícího soudu představuje takové opatření, jaké stanoví článek 1012 CA 2006, vyvlastnění. Jestliže však v zásadě taková opatření nemohou mít účinek mimo území státu, který je vydal, v případě věci v původním řízení tomu tak podle něj není. Jestliže se podle předkládajícího soudu společnost při výkonu své svobody usazování podle článků 43 ES a 48 ES záměrně podřídila právu společností jednoho členského státu, nemůže se dovolávat výhodnějšího práva společností jiného členského státu, na jehož území se nachází část jejího majetku, aby se tak vyhnula určitým negativním právním účinkům vyplývajícím ze zrušení této společnosti na základě práva členského státu, podle kterého byla vytvořena. Taková možnost volné dílčí volby by byla v rozporu s právem Společenství, a není možno se v tomto ohledu odvolávat na německý institut „zbytkové nebo odštěpené společnosti", který je právně historickým institutem pocházejícím z období studené války.

15 Za těchto podmínek se Amtsgericht Charlottenburg rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba vykládat normy primárního práva Společenství, zejména články 10 ES, 43 ES a 48 ES, jakož i zásadu vzájemného uznávání platných právních řádů členských států [Evropského] Společenství tak, že členský stát (první členský stát) cestou ratifikace primárního práva Společenství prohlásil, že je na svém výsostném území v zásadě srozuměn s nařízeným opatřením týkajícím se vyvlastnění dle právního řádu druhého členského státu, a to přinejmenším tehdy, pokud se soukromoprávní společnost dotčená tímto vyvlastňovacím opatřením v rámci výkonu své svobody usazování záměrně podřídila právu společností druhého členského státu, podle kterého bylo toto opatření nařízeno, ačkoliv je hospodářsky činná v prvním členském státě a v tomto státě rovněž disponuje majetkem, který je tímto vyvlastňovacím opatřením dotčen?"

K příslušnosti Soudního dvora

16 Podle Amiraike a německé vlády nemá rozhodnutí, které má Amtsgericht Charlottenburg vydat, soudní povahu. Úvodem je tedy třeba ověřit, zda musí Amtsgericht Charlottenburg v projednávaném případě přijmout rozhodnutí soudní povahy, aby bylo možno přezkoumat, zda je Soudní dvůr podle článku 234 ES oprávněn rozhodnout o otázce, která mu byla předložena.

17 Třebaže v tomto ohledu není pochyb, že je Amtsgericht Charlottenburg „soudem", je k tomu, aby byl oprávněn předložit Soudnímu dvoru předběžnou otázku podle článku 234 ES, ještě třeba, aby před ním probíhal spor a aby rozhodoval v rámci řízení, které má být ukončeno rozhodnutím, jež má povahu soudního rozhodnutí (viz usnesení ze dne 18. června 1980, Borker, 138/80, Recueil, s. 1975, bod 4, a ze dne 5. března 1986, Greis Unterweger, 318/85, Recueil, s. 955, bod 4; rozsudky ze dne 19. října 1995, Job Centre, dit „Job Centre I", C-111/94, Recueil, s. I-3361, bod 9; ze dne 14. června 2001, Salzmann, C-178/99, Recueil, s. I-4421, bod 14; ze dne 15. ledna 2002, Lutz a další, C-182/00, Recueil, s. I-547, bod 13; ze dne 30. června 2005, Längst, C-165/03, Recueil, s. I-5637, bod 25, jakož i rozsudek ze dne 27. dubna 2006, Standesamt Stadt Niebüll, C-96/04, Recueil, s. I-3561, bod 13).

18 Ve věci v původním řízení ze spisu vyplývá, že Amtsgericht Charlottenburg předložil Soudnímu dvoru předběžnou otázku coby správní orgán. Předmětem rozhodnutí, které má být vydáno, je totiž pouze jmenování „dodatečného" likvidátora pro majetek společnosti AeroCC, který se nachází v Německu. Při přímém nebo obdobném použití § 273 odst. 4 zákona o akciových společnostech je hlavním úkolem soudce rozhodnout, zda osoba navrhovaná navrhovatelem nebo jinou osobou je schopna provést likvidaci zbývajícího majetku společnosti vymazané z rejstříku.

19 Krom toho v projednávané věci nic ve spisu nenaznačuje, že před Amtsgericht Charlottenburg probíhá spor mezi společností Amiraike a případným odpůrcem. Naopak, jak vyplývá z úvodní části předkládacího rozhodnutí, jedná se pouze o „věc" obchodního práva, a nikoliv o „spor". Tato úvodní část uvádí pouze jméno a adresu společnosti AeroCC. Navíc mezi skutečnostmi uvedenými v předkládacím rozhodnutí není uvedena žádná osoba ani orgán, které by nesouhlasily s návrhem podaným

společností Amiraike vůči společnosti AeroCC, jejímž je Amiraike většinovým společníkem.

20 Navíc ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nijak nevyplývá, že situace společnosti Amiraike vedla před tím, než Amtsgericht Charlottenburg předložil věc Soudnímu dvoru, k rozhodnutí, proti kterému by byl před uvedeným soudem podán opravný prostředek. Amtsgericht Charlottenburg je tedy prvním orgánem, který rozhoduje o návrhu o ustanovení likvidátora pro AeroCC.

21 Z toho vyplývá, že ve věci v původním řízení Amtsgericht Charlottenburg jedná jako správní orgán, aniž by měl současně rozhodnout spor, takže nevykonává soudní funkci.

22 S ohledem na výše uvedené je třeba na základě čl. 92 odst. 1 a čl. 103 odst. 1 jednacího řádu konstatovat, že Soudní dvůr je zjevně nepříslušný k zodpovězení otázky položené Amtsgericht Charlottenburg.

K nákladům řízení

23 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před vnitrostátním soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Soudní dvůr Evropské unie je zjevně nepříslušný k zodpovězení otázky položené Amtsgericht Charlottenburg rozhodnutím ze dne 7. listopadu 2008.

Podpisy.